

USTAWA

z dnia 21 marca 1991 r.

o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej

(tekst jednolity)

Dział I

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa położenie prawne obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, pasa nadbrzeżnego oraz organy administracji morskiej i ich kompetencje.

2. Przepisów ustawy nie stosuje się, jeżeli umowa międzynarodowa, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, stanowi inaczej.

Art. 2. 1. Obszarami morskimi Rzeczypospolitej Polskiej są:

- 1) morskie wody wewnętrzne,
- 2) morze terytorialne,
- 3) wyłączna strefa ekonomiczna

- zwane dalej "polskimi obszarami morskimi".

2. Morskie wody wewnętrzne i morze terytorialne wchodzi w skład terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Zwierzchnictwo terytorialne Rzeczypospolitej Polskiej nad morskimi wodami wewnętrznymi i morzem terytorialnym rozciąga się na wody, przestrzeń powietrzną nad tymi wodami oraz na dno morskie wód wewnętrznych i morza terytorialnego, a także na wnętrze ziemi pod nimi.

Art. 3. 1. Jeżeli wymagają tego potrzeby obronności lub bezpieczeństwa państwa:

- 1) na morskich wodach wewnętrznych oraz na morzu terytorialnym mogą być ustanawiane strefy zamknięte dla żeglugi i rybołówstwa;
- 2) poza morskimi wodami wewnętrznymi i morzem terytorialnym mogą być ogłaszane strefy niebezpieczne dla żeglugi lub rybołówstwa.

2. Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych oraz ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej, ustanawia, w drodze rozporządzenia, strefy, o których mowa w ust. 1 pkt 1, z uwzględnieniem w szczególności terminów uznania strefy za niebezpieczną oraz wskazania dokładnych współrzędnych geograficznych tej strefy.

akty wykonawcze

Dział II

Polskie obszary morskie

Rozdział 1

Morskie wody wewnętrzne

Art. 4. Morskimi wodami wewnętrznymi są:

- 1) część Jeziora Nowowarpieńskiego i część Zalewu Szczecińskiego wraz ze Świną i Dziwną oraz Zalewem Kamieńskim, znajdująca się na wschód od granicy państwowej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec, oraz rzeka Odra pomiędzy Zalewem Szczecińskim a wodami portu Szczecin;
- 2) część Zatoki Gdańskiej zamknięta linią podstawową biegnącą od punktu o współrzędnych 54° 37'36" szerokości geograficznej północnej i 18°49'18" długości geograficznej wschodniej (na Mierzei Helskiej) do punktu o współrzędnych 54°22'12" szerokości geograficznej północnej i 19°21'00" długości geograficznej wschodniej (na Mierzei Wiślanej);
- 3) część Zalewu Wiślanego, znajdująca się na południowy zachód od granicy państwowej między Rzeczpospolitą Polską a Federacją Rosyjską na tym Zalewie;
- 4) wody portów określone od strony morza linią łączącą najdalej wysunięte w morze stałe urządzenia portowe, stanowiące integralną część systemu portowego.

Rozdział 2

Morze terytorialne

Art. 5. 1. Morzem terytorialnym Rzeczypospolitej Polskiej jest obszar wód morskich o szerokości 12 mil morskich (22.224 m), liczonych od linii podstawowej tego morza.

2. Linie podstawową morza terytorialnego stanowi linia najniższego stanu wody wzdłuż wybrzeża lub zewnętrzna granica morskich wód wewnętrznych.

3. Zewnętrzną granicę morza terytorialnego stanowi linia, której każdy punkt jest oddalony o 12 mil morskich od najbliższego punktu linii podstawowej, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Redy, na których odbywa się normalnie załadunek, wyładunek i kotwiczenie statków, położone całkowicie lub częściowo poza obszarem wód morskich określonym zgodnie z ust. 1 i 3, są włączone do morza terytorialnego.

5. Granice red, o których mowa w ust. 4, określa Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

akty wykonawcze
orzeczenia sądów

Art. 6. 1. Obce statki, z zastrzeżeniem przepisów ust. 3, korzystają z prawa nieszkodliwego przepływu przez morze terytorialne Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Nieszkodliwy przepływ oznacza żeglugę przez morze terytorialne w celu:

- 1) przejścia przez nie bez wchodzenia na morskie wody wewnętrzne lub bez dobijania do urządzeń portowych albo znajdujących się poza morskimi wodami wewnętrznymi urządzeń redowych;
- 2) wejścia lub opuszczenia morskich wód wewnętrznych;
- 3) dobijania lub opuszczania urządzeń portowych albo redowych, o których mowa w pkt 1.

3. Minister Obrony Narodowej, w drodze rozporządzenia, określa przepływ okrętów wojennych obcych państw przez polskie morze terytorialne oraz warunki ich wejścia na polskie morskie wody wewnętrzne.

akty wykonawcze

Art. 7. Przepływ powinien być nieprzerwany i szybki. Zatrzymanie się lub kotwiczenie jest dozwolone wyłącznie, jeżeli wiąże się ze zwyczajną żeglugą lub jest konieczne ze względu na siłę wyższą albo inne niebezpieczeństwo lub też w celu udzielenia pomocy ludziom, jak również statkom morskim bądź powietrznym znajdującym się w niebezpieczeństwie. Obce statki rybackie podczas przepływu są obowiązane usunąć z pokładu sprzęt rybacki lub złożyć go w sposób wyłączający użycie.

Art. 8. Przepływ uważa się za nieszkodliwy dopóty, dopóki nie zagraża pokojowi, porządkowi publicznemu lub bezpieczeństwu Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 9. Przepływ uważa się za zagrażający pokojowi, porządkowi publicznemu lub bezpieczeństwu Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli obcy statek lub okręt wojenny podejmuje na morzu terytorialnym działania polegające na:

- 1) groźbie użycia siły lub użyciu siły przeciwko suwerenności, integralności terytorialnej lub niezawisłości politycznej Rzeczypospolitej Polskiej albo pogwałceniu w jakikolwiek inny sposób zasad prawa międzynarodowego zawartych w Karcie Narodów Zjednoczonych;
- 2) ćwiczeniach lub użyciu broni wszelkiego rodzaju;
- 3) zbieraniu informacji na szkodę obronności lub bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) propagandzie mającej na celu osłabienie obronności lub bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) startowaniu, lądowaniu lub przyjmowaniu na pokład jakiegokolwiek statku powietrznego;
- 6) startowaniu, lądowaniu lub przyjmowaniu na pokład jakiegokolwiek urządzenia wojskowego;
- 7) lądowaniu lub wyładowywaniu towarów, walut albo przyjmowaniu na statek lub wysadzaniu ze statku ludzi z naruszeniem przepisów celnych, skarbowych, imigracyjnych lub sanitarnych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) umyślnym zanieczyszczeniu morza;
- 9) uprawianiu rybołówstwa;
- 10) prowadzeniu badań lub działalności hydrograficznej;
- 11) zakłócaniu systemu łączności lub innych urządzeń i instalacji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 12) wszelkich innych działaniach niezwiązanych bezpośrednio z przepływem.

Art. 10. 1. ⁽¹⁾ Jeżeli jest to konieczne ze względu na bezpieczeństwo żeglugi, minister właściwy do spraw gospodarki morskiej w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, w drodze rozporządzenia, może wyznaczyć na morzu terytorialnym trasy przepływu, systemy rozgraniczenia ruchu i zgłaszania pozycji statku, a także określić sposób sprawowania kontroli ruchu statków w tym systemie.

2. Trasy przepływu i systemy rozgraniczenia ruchu uwidacznia się na mapach morskich.

Art. 11. Obce statki korzystające z prawa nieszkodliwego przepływu przez morze terytorialne są obowiązane do przestrzegania prawa polskiego oraz przepisów międzynarodowych dotyczących zapobiegania zderzeniom na morzu i ochrony środowiska morskiego.

Art. 12. 1. Polskiej jurysdykcji karnej nie stosuje się odnośnie do przestępstw popełnionych na obcych statkach podczas przepływu przez morze terytorialne, chyba że:

- 1) skutki przestępstwa rozciągają się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) przestępstwo narusza spokój lub porządek publiczny na morzu terytorialnym;
- 3) kapitan statku, przedstawiciel dyplomatyczny lub konsularny państwa bandery statku zwróci się do właściwych polskich organów o pomoc;
- 4) jest to konieczne do zwalczania nielegalnego handlu narkotykami lub substancjami psychotropowymi.

2. Przepisy ust. 1 nie ograniczają wykonywania polskiej jurysdykcji karnej, jeżeli obcy statek przepływa przez morze terytorialne po opuszczeniu polskich morskich wód wewnętrznych.

3. W stosunku do obcego statku przepływającego przez morze terytorialne nie podejmuje się żadnych czynności w związku z przestępstwem popełnionym przed wejściem statku na polskie morze terytorialne, jeżeli statek, płynąc z obcego portu, przepływa jedynie przez to morze, nie wchodząc na morskie wody wewnętrzne.

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się, jeżeli czyn naruszył prawa Rzeczypospolitej Polskiej określone w art. 17, jak również w wypadku ścigania sprawców zanieczyszczeń środowiska morskiego.

5. Organy podejmujące czynności z zakresu jurysdykcji karnej, na wniosek kapitana statku, są obowiązane powiadomić przedstawicielstwo dyplomatyczne lub właściwy urząd konsularny państwa bandery.

Art. 13. 1. Nie można zatrzymać obcego statku przepływającego przez polskie morze terytorialne, w celu dokonania jakiegokolwiek czynności w postępowaniu cywilnym w stosunku do osoby fizycznej znajdującej się na statku.

2. W stosunku do obcego statku przepływającego przez polskie morze terytorialne nie można prowadzić egzekucji ani dokonywać zajęcia statku w związku z jakimkolwiek postępowaniem cywilnym, chyba że dotyczy ono roszczeń wynikających ze zobowiązań powstałych podczas lub w związku z przepływem statku przez polskie morskie wody wewnętrzne lub polskie morze terytorialne.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się, gdy obcy statek stoi na polskim morzu terytorialnym lub przepływa przez to morze po opuszczeniu polskich morskich wód wewnętrznych.

Rozdział 3

Wyłączna strefa ekonomiczna

Art. 14. Ustanawia się wyłączną strefę ekonomiczną Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 15. Wyłączna strefa ekonomiczna jest położona na zewnątrz morza terytorialnego i przylega do tego morza. Obejmuje ona wody, dno morza i znajdujące się pod nim wnętrza ziemi.

Art. 16. 1. Granice wyłącznej strefy ekonomicznej określają umowy międzynarodowe.

2. W razie braku umów międzynarodowych, o których mowa w ust. 1, Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może określić przebieg granicy wyłącznej strefy ekonomicznej.

Art. 17. Rzeczypospolitej Polskiej przysługują w wyłącznej strefie ekonomicznej:

- 1) suwerenne prawa w celu rozpoznawania, zarządzania i eksploatacji zasobów naturalnych, zarówno żywych, jak i mineralnych, dna morza i wnętrza ziemi pod nim oraz pokrywających je wód, a także ochrona tych zasobów oraz suwerenne prawa w odniesieniu do innych gospodarczych przedsięwzięć w strefie;
- 2) władztwo w zakresie:
  - a) budowania i użytkowania sztucznych wysp, konstrukcji i innych urządzeń,
  - b) badań naukowych morza,
  - c) ochrony i zachowania środowiska morskiego;
- 3) inne uprawnienia przewidziane w prawie międzynarodowym.

Art. 18. Obce państwa korzystają w wyłącznej strefie ekonomicznej z wolności żeglugi i przelotu, układania kabli podmorskich i rurociągów oraz innych, zgodnych z prawem międzynarodowym, sposobów korzystania z morza, wiążących się z tymi wolnościami, z zastrzeżeniem przepisów ustawy.

Art. 19. W wyłącznej strefie ekonomicznej obowiązuje prawo polskie dotyczące ochrony środowiska.

Art. 20. (skreślony).

Art. 21. (skreślony).

Art. 22. 1. ⁽²⁾ Rzeczpospolita Polska ma wyłączne prawo wznoszenia, udzielania pozwoleń na wznoszenie i wykorzystywanie w wyłącznej strefie ekonomicznej sztucznych wysp, wszelkiego rodzaju konstrukcji i urządzeń przeznaczonych do przeprowadzania badań naukowych, rozpoznawania lub eksploatacji zasobów, jak również w odniesieniu do innych przedsięwzięć w zakresie gospodarczego badania i eksploatacji wyłącznej strefy ekonomicznej, w szczególności wykorzystania w celach energetycznych wody, prądów morskich i wiatru.

2. Sztuczne wyspy, konstrukcje i urządzenia, o których mowa w ust. 1, podlegają prawu polskiemu.

Rozdział 4

Sztuczne wyspy, konstrukcje i urządzenia, podmorskie kable i rurociągi

Art. 23. ⁽³⁾ 1. W przypadku braku planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, o którym mowa w art. 37a, pozwolenie na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich, określonych w art. 22, wydaje minister właściwy do spraw gospodarki morskiej.

2. Pozwolenie, o którym mowa w ust. 1, jest wydawane po zaopiniowaniu przez ministrów właściwych do spraw gospodarki, kultury i dziedzictwa narodowego, rolnictwa, środowiska, spraw wewnętrznych oraz Ministra Obrony Narodowej.

3. Odmawia się wydania pozwolenia, o którym mowa w ust. 1, jeżeli jego wydanie pociągnęłoby za sobą zagrożenie dla:

- 1) środowiska i zasobów morskich;
- 2) interesu gospodarki narodowej;
- 3) obronności i bezpieczeństwa państwa;
- 4) bezpieczeństwa żeglugi morskiej;
- 5) bezpiecznego uprawiania rybołówstwa morskiego;
- 6) bezpieczeństwa lotów statków powietrznych;
- 7) podwodnego dziedzictwa archeologicznego lub
- 8) bezpieczeństwa związanego z badaniami, rozpoznawaniem i eksploatacją zasobów mineralnych dna morskiego oraz znajdującego się pod nim wnętrza ziemi.

4. Wystąpienie zagrożeń, o których mowa w ust. 3, ustala się na podstawie przepisów odrębnych.

5. W pozwoleniu, o którym mowa w ust. 1, określa się rodzaj przedsięwzięcia i jego lokalizację za pomocą współrzędnych geograficznych, charakterystyczne parametry techniczne przedsięwzięcia, szczegółowe warunki i wymagania wynikające z przepisów odrębnych, a w szczególności w zakresie, o którym mowa w ust. 3.

6. Pozwolenie może być wydane na okres niezbędny do realizacji przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, nie dłuższy jednak niż 5 lat.

7. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej prowadzi rejestr wydanych pozwoleń, o których mowa w ust. 1.

8. W przypadku nieprzyjęcia planu, o którym mowa w art. 37a, gdy znajduje się on na etapie opracowywania, postępowanie o wydanie pozwolenia może zostać zawieszona do czasu przyjęcia planu.

Art. 23a. ⁽⁴⁾ W przypadku przyjęcia planu, o którym mowa w art. 37a, pozwolenie na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich, o których mowa w art. 22, wydaje dyrektor właściwego urzędu morskiego. Przepisy art. 23 oraz art. 27a i art. 27b stosuje się odpowiednio.

Art. 24. Wokół sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń dyrektor właściwego urzędu morskiego może ustanowić strefy bezpieczeństwa, sięgające nie dalej niż 500 metrów od każdego punktu ich zewnętrznej krawędzi, chyba że inny zasięg strefy jest dozwolony przez powszechnie przyjęte normy prawa międzynarodowego lub zalecony przez właściwą organizację międzynarodową.

Art. 25. Informacje o budowie sztucznych wysp, ustawianiu konstrukcji i urządzeń, ustanowieniu wokół nich stref bezpieczeństwa, jak również całkowitej lub częściowej likwidacji sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń są podawane do publicznej wiadomości w urzędowych publikacjach Biura Hydrograficznego Marynarki Wojennej.

Art. 26. ⁽⁵⁾ Układanie i utrzymywanie podmorskich kabli i rurociągów na morskich wodach wewnętrznych i morzu terytorialnym wymaga pozwolenia dyrektora właściwego urzędu morskiego.

Art. 27. ⁽⁶⁾ 1. Układanie i utrzymywanie podmorskich kabli i rurociągów w wyłącznej strefie ekonomicznej jest dozwolone, jeśli nie utrudnia wykonania praw Rzeczypospolitej Polskiej i pod warunkiem uzgodnienia

lokalizacji oraz sposobów utrzymywania z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej, który w tym zakresie wydaje decyzję po zasięgnięciu opinii minister właściwy do spraw środowiska.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej może cofnąć zgodę w razie niespełniania uzgodnionych warunków układania i utrzymywania kabli i rurociągów.

Art. 27a. ⁽⁷⁾ 1. Wniosek o wydanie pozwolenia, o którym mowa w art. 23 i art. 23a, powinien zawierać nazwę, oznaczenie siedziby i adres wnioskodawcy, szczegółowe określenie przedsięwzięcia wymagającego pozwolenia i jego celu, ze wskazaniem:

- 1) proponowanej lokalizacji określonej za pomocą współrzędnych geograficznych naniesionych na mapę morską;
- 2) wielkości polskiego obszaru morskiego i okresu niezbędnego do realizacji przedsięwzięcia;
- 3) charakterystycznych parametrów technicznych i szacunkowej wartości zamierzonego przedsięwzięcia, łącznie z przedstawieniem sposobów przekazywania produktu na ląd;
- 4) oceny skutków ekonomicznych, społecznych i oddziaływania na środowisko.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, należy dołączyć:

- 1) odpis z Krajowego Rejestru Sądowego;
- 2) opis technologii planowanego przedsięwzięcia;
- 3) opis środowiska morskiego, które może być zagrożone przez planowane przedsięwzięcie;
- 4) opis potencjalnych oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na środowisko morskie i jego zasoby naturalne zarówno żywe, jak i mineralne oraz ich ocenę;
- 5) opis środków zmniejszających szkodliwe oddziaływanie planowanego przedsięwzięcia na środowisko morskie;
- 6) opis przyjętych założeń i zastosowanych metod prognozy oraz wykorzystanych danych o środowisku morskim, ze wskazaniem trudności powstałych przy gromadzeniu niezbędnych informacji;
- 7) projekt programu monitoringu i zarządzania procesem inwestycyjnym i eksploatacyjnym.

3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do wniosków o wydanie pozwoleń, o których mowa w art. 26, a także wniosków o wydanie decyzji, o których mowa w art. 27.

Art. 27b. ⁽⁸⁾ 1. Za wydanie pozwoleń, o których mowa w art. 23, art. 23a i art. 26, organ wydający pozwolenia pobiera opłaty w wysokości stanowiącej równowartość 300 jednostek obliczeniowych, określonych w art. 55, a jeżeli wydane pozwolenie przewiduje zajęcie wyłącznej strefy ekonomicznej pod sztuczną wyspę, konstrukcję i urządzenie, pobiera się dodatkową opłatę w wysokości stanowiącej 1 % wartości planowanego przedsięwzięcia. Opłaty te pobiera się przed wydaniem pozwolenia.

2. Opłaty, o których mowa w ust. 1, stanowią dochód budżetu państwa.

3. Pozwolenia, o których mowa w art. 23, art. 23a i art. 26, dają podmiotom w nich wymienionym prawo korzystania z polskiego obszaru morskiego do celów określonych w pozwoleniu; prawa wynikające z pozwolenia nie mogą być przenoszone na inne podmioty.

Rozdział 5

Badania naukowe

Art. 28. ⁽⁹⁾ Badania naukowe na polskich morskich wodach wewnętrznych i morzu terytorialnym mogą być prowadzone przez obce państwa oraz obce osoby prawne i fizyczne, a także przez właściwe organizacje międzynarodowe, po uzyskaniu pozwolenia ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej, z zastrzeżeniem art. 32a.

Art. 29. ⁽¹⁰⁾ 1. Badania naukowe w polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej mogą być prowadzone przez państwa, osoby i organizacje, o których mowa w art. 28, po uzyskaniu pozwolenia ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej. Wniosek o wydanie pozwolenia, zawierający informacje o zamierzonych badaniach i ich program, powinien być przedstawiony nie później niż na trzy miesiące przed przewidywaną datą rozpoczęcia badań.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw środowiska, odmawia wydania pozwolenia lub je cofa, jeżeli badania naukowe zagrażają zanieczyszczeniem środowiska. W tym samym trybie minister właściwy do spraw gospodarki morskiej może odmówić wydania pozwolenia na prowadzenie takich badań, jeżeli badania te:

- 1) dotyczą bezpośrednio zasobów naturalnych strefy;
- 2) wymagają drażenia dna, użycia środków wybuchowych lub wprowadzenia do środowiska morskiego substancji szkodliwych;
- 3) wymagają budowy lub użytkowania sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń.

Art. 30. Obce państwa oraz obce osoby prawne i fizyczne, a także właściwe organizacje międzynarodowe przeprowadzające badania naukowe na polskich obszarach morskich są obowiązane do:

- 1) zapewnienia udziału polskich przedstawicieli w badaniach, włączając w to ich obecność na pokładach statków badawczych i innych urządzeń;

- 2) ⁽¹¹⁾ informowania ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej, na jego wniosek, o wynikach badań;
- 3) ⁽¹²⁾ umożliwienia ministrowi właściwemu do spraw gospodarki morskiej, na jego wniosek, dostępu do wszelkich danych i próbek uzyskanych w ramach badań;
- 4) ⁽¹³⁾ niezwłocznego informowania ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej o każdej istotnej zmianie w programie badań;
- 5) ⁽¹⁴⁾ niezwłocznego usunięcia urządzeń naukowo-badawczych i wyposażenia po zakończeniu badań, chyba że na ich pozostawienie uzyskano odrębne pozwolenie.

Art. 31. 1. ⁽¹⁵⁾ Z zastrzeżeniem ust. 2, polskie osoby prawne i fizyczne mogą prowadzić badania naukowe na polskich obszarach morskich bez pozwolenia. Osoby te są obowiązane do informowania dyrektora właściwego urzędu morskiego o rejonie i sposobie prowadzenia badań na 14 dni przed ich rozpoczęciem oraz o zakończeniu badań.

2. Do połowów prowadzonych w ramach badań naukowych stosuje się przepisy o rybołówstwie morskim.

Art. 32. ⁽¹⁶⁾ Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej wydaje decyzje o wstrzymaniu badań na polskich obszarach morskich, o których mowa w art. 28 i 29, lub o cofnięciu pozwolenia wydanego na podstawie art. 29, jeżeli badania są prowadzone niezgodnie z przepisami ustawy, przepisami szczególnymi, udzielonym pozwoleniem lub powodują ujemne skutki dla środowiska.

Art. 32a. 1. ⁽¹⁷⁾ Jeżeli badania, o których mowa w art. 28 i 29 ust. 1, dotyczą żywych zasobów morza, pozwolenie wydaje minister właściwy do spraw rolnictwa.

2. Przepisy art. 30 i 32 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 6

Eksploracja zasobów mineralnych

Art. 33. (skreślony).

Art. 34. Do poszukiwania, rozpoznawania i wydobywania zasobów mineralnych w polskich obszarach morskich stosuje się odpowiednie przepisy prawa geologicznego i górniczego oraz przepisy dotyczące ochrony środowiska morskiego, bezpieczeństwa żeglugi i życia na morzu.

Rozdział 7

Turystyka i sporty wodne

Art. 35. Uprawianie na polskich obszarach morskich turystyki oraz sportów wodnych może się odbywać na warunkach i w sposób zgodny z przepisami prawa polskiego.

Art. 35a. ⁽¹⁸⁾ 1. Przeszukiwanie wraków statków lub ich pozostałości może być dokonywane przez osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej wyłącznie po uzyskaniu pozwolenia dyrektora właściwego urzędu morskiego.

2. Pozwolenie na przeszukiwanie wraków statków lub ich pozostałości wydawane jest na wniosek zainteresowanych podmiotów, o których mowa w ust. 1, w uzgodnieniu z komendantem morskiego oddziału Straży Granicznej oraz wojewódzkim konserwatorem zabytków właściwymi dla siedziby urzędu morskiego oraz po zasięgnięciu opinii Szefa Biura Hydrograficznego Marynarki Wojennej.

3. W pozwoleniu, o którym mowa w ust. 1, określa się:

- 1) pozycję lub obszar przeszukiwania;
- 2) nazwę lub określenie wraku;
- 3) nazwę statku, z którego będzie dokonywane przeszukiwanie, warunki przeszukiwania, łącznie z warunkami bezpieczeństwa, oraz
- 4) okres przeszukiwania, który nie może być dłuższy niż 30 dni.

4. Pozwolenie, o którym mowa w ust. 1, może także nakładać na wnioskodawcę obowiązek zapewnienia inspektorowi inspekcji morskiej odpowiednich warunków pracy oraz zakwaterowania i wyżywienia na statku, z którego będzie dokonywane przeszukiwanie wraku lub jego pozostałości, i umożliwienia inspektorowi korzystania w celach służbowych ze środków łączności znajdujących się na statku.

5. W tym samym czasie na przeszukiwanie określonego wraku statku lub jego pozostałości pozwolenie może być wydane tylko jednemu podmiotowi.

6. Odmawia się wydania pozwolenia, o którym mowa w ust. 1, jeżeli:

- 1) istnieje zagrożenie bezpieczeństwa żeglugi morskiej lub zanieczyszczenia środowiska morskiego;

- 2) wrak statku lub jego pozostałości znajdujące się w obszarze składowania lub zatopienia uzbrojenia, materiałów wybuchowych lub broni chemicznej;
- 3) wrak statku lub jego pozostałości podlegają szczególnej ochronie.

Art. 35b. ⁽¹⁹⁾ 1. Podróż statku, z którego ma nastąpić przeszukanie wraku lub jego pozostałości, powinna zaczynać się i kończyć w porcie polskim.

2. Wszelkie przedmioty znalezione i wydobyte w trakcie przeszukiwania wraków statków lub ich pozostałości mogą znajdować się wyłącznie na statku objętym pozwoleniem, o którym mowa w art. 35a ust. 1, i podlegają przekazaniu dyrektorowi urzędu morskigo, który wydał pozwolenie, najpóźniej w dniu upływu ważności pozwolenia.

Art. 35c. ⁽²⁰⁾ Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb postępowania w sprawach uzyskiwania pozwolenia, o którym mowa w art. 35a ust. 1, a także wzór pozwolenia oraz wzór wniosku o wydanie pozwolenia, mając na uwadze bezpieczeństwo osób przeszukujących wraki lub ich pozostałości oraz względy bezpieczeństwa żeglugi morskiej.

akty wykonawcze

Rozdział 8

Pas nadbrzeżny

Art. 36. 1. Pasem nadbrzeżnym jest obszar lądowy przyległy do brzegu morskiego.

2. W skład pasa nadbrzeżnego wchodzi:

- 1) pas techniczny - stanowiący strefę wzajemnego bezpośredniego oddziaływania morza i lądu; jest on obszarem przeznaczonym do utrzymania brzegu w stanie zgodnym z wymogami bezpieczeństwa i ochrony środowiska;
- 2) pas ochronny - obejmujący obszar, w którym działalność człowieka wywiera bezpośredni wpływ na stan pasa technicznego.

3. Pas nadbrzeżny przebiega wzdłuż wybrzeża morskiego.

4. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa minimalną i maksymalną szerokość pasa technicznego i ochronnego oraz sposób wyznaczania ich granic, kierując się uwarunkowaniami lokalnymi, rzeźbą terenu, formą jego zabudowy oraz uwzględniając oddziaływanie żywołu morskiego na brzeg morski.

5. Dyrektor właściwego urzędu morskigo, w drodze zarządzenia, określa:

- 1) granice pasa technicznego, po uprzednim zasięgnięciu opinii właściwych rad gmin, a na terenach będących w zarządzie jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej - po zasięgnięciu opinii tych jednostek oraz wyznacza granice pasa technicznego w terenie;
- 2) granice pasa ochronnego w uzgodnieniu z właściwym wojewodą i właściwymi radami gmin, a na terenach będących w zarządzie jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej - po zasięgnięciu opinii tych jednostek oraz wyznacza granice pasa ochronnego.

akty wykonawcze

Art. 37. 1. Pas techniczny może być wykorzystywany do innych celów niż wymieniony w art. 36 ust. 2 pkt 1 za zgodą właściwego organu administracji morskiej, który jednocześnie określa warunki takiego wykorzystania.

2. Zabrania się tworzenia obwodów łowieckich na obszarze pasa technicznego.

3. Pozwolenia wodnoprawne, decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzje o pozwoleniu na budowę oraz decyzje w sprawie zmian w zalesianiu, zadrzewianiu, tworzeniu obwodów łowieckich, a także projekty studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego województwa, dotyczące pasa technicznego, pasa ochronnego oraz morskich portów i przystani, wymagają uzgodnienia z dyrektorem właściwego urzędu morskigo.

4. Wszystkie plany i projekty związane z zagospodarowaniem morskich wód wewnętrznych i morza terytorialnego są zatwierdzane przez organy administracji morskiej w uzgodnieniu z właściwymi gminami nadmorskimi.

Rozdział 9

Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne obszarów morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej

Art. 37a. 1. ⁽²¹⁾ Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw gospodarki morskiej, rolnictwa, środowiska, spraw wewnętrznych oraz Ministrem Obrony Narodowej może przyjąć, w drodze rozporządzenia, plan zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy

ekonomicznej, uwzględniając ustalenia określone w ust. 2 oraz wydane ważne pozwolenia, o których mowa w art. 23 i art. 23a.

2. Plan, o którym mowa w ust. 1, rozstrzyga o:

- 1) przeznaczeniu obszarów morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej;
- 2) zakazach lub ograniczeniach korzystania z obszarów, o których mowa w pkt 1, z uwzględnieniem wymogów ochrony przyrody;
- 3) rozmieszczeniu inwestycji celu publicznego;
- 4) kierunkach rozwoju transportu i infrastruktury technicznej;
- 5) obszarach i warunkach ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego.

Art. 37b. 1. Projekt planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej sporządza dyrektor właściwego dla obszaru objętego planem urzędu morskiego.

2. Do projektu planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej sporządza się prognozę oddziaływania na środowisko.

3. Koszty sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej oraz opracowania prognozy oddziaływania na środowisko obciążają budżet państwa albo inwestora realizującego inwestycję, jeżeli ustalenia tego planu są bezpośrednio konsekwencją realizacji tej inwestycji.

4. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej określi, w drodze rozporządzenia, wymagany zakres planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, w części tekstowej i graficznej, uwzględniając w szczególności wymogi dotyczące materiałów planistycznych, rodzaju opracowań kartograficznych, stosowanych oznaczeń, nazewnictwa, standardów oraz sposobu dokumentowania prac planistycznych.

Dział III

Administracja morska

Rozdział 1

Ustrój organów administracji morskiej

Art. 38. ⁽²²⁾ 1. Organami administracji morskiej są:

- 1) minister właściwy do spraw gospodarki morskiej - jako naczelny organ administracji morskiej;
- 2) dyrektorzy urzędów morskich - jako terenowe organy administracji morskiej.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej sprawuje nadzór nad działalnością dyrektorów urzędów morskich w zakresie uregulowanym w niniejszej ustawie oraz w przepisach odrębnych.

Art. 39. ⁽²³⁾ 1. Dyrektor urzędu morskiego podlega ministrowi właściwemu do spraw gospodarki morskiej.

2. Dyrektora urzędu morskiego powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw gospodarki morskiej. Zastępców dyrektora urzędu morskiego powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw gospodarki morskiej na wniosek dyrektora urzędu morskiego.

3. Na stanowisko dyrektora i zastępcy dyrektora urzędu morskiego może być powołany wyłącznie obywatel polski posiadający wykształcenie wyższe oraz wiedzę, kwalifikacje zawodowe i doświadczenie z zakresu gospodarki morskiej oraz funkcjonowania administracji rządowej.

4. Dyrektor urzędu morskiego wykonuje swoje kompetencje przy pomocy urzędu morskiego, który jest państwową jednostką budżetową.

5. W skład urzędu morskiego wchodzi w szczególności:

- 1) inspekcja morska, inspekcja bandery, inspekcja portu - przy pomocy których dyrektor urzędu morskiego realizuje swoje zadania w zakresie inspekcji statków;
  - 1a) ⁽²⁴⁾ Służba Kontroli Ruchu Statków (Służba VTS) - przy pomocy której dyrektor urzędu morskiego realizuje swoje zadania w zakresie monitorowania ruchu statków i przekazywania informacji;
  - 2) kapitanaty i bosmanaty portów - przy pomocy których dyrektor urzędu morskiego wykonuje swoje kompetencje w portach i przystaniach morskich;
  - 3) Biuro Spraw Obronnych Żeglugi - do realizacji zadań, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 1a.

Art. 40. ⁽²⁵⁾ 1. Urzędy morskie tworzy i znosi minister właściwy do spraw gospodarki morskiej w drodze rozporządzenia.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej po zasięgnięciu opinii właściwych wojewodów, w drodze rozporządzenia, określa terytorialny zakres działania dyrektorów urzędów morskich i siedziby urzędów.

3. Organizację urzędu morskiego oraz szczegółowy zakres działania dyrektora urzędu morskiego

określa statut nadany przez ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej.
akty wykonawcze

Art. 41. 1. Pracownicy organów administracji morskiej określonych kategorii noszą w czasie pełnienia obowiązków służbowych mundurowanie.

2. ⁽²⁶⁾ Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, w drodze rozporządzenia, określa kategorie pracowników obowiązanych do noszenia mundurowania, sposób jego przydziału oraz wzór tego mundurowania.

Rozdział 2

Kompetencje i terytorialny zakres działania

Art. 42. 1. Do organów administracji morskiej należą sprawy z zakresu administracji rządowej związane z korzystaniem z morza w zakresie unormowanym niniejszą ustawą i innymi ustawami.

2. W szczególności do organów administracji morskiej należą sprawy:

- 1) bezpieczeństwa żeglugi morskiej;
- 1a) ⁽²⁷⁾ ochrony portów morskich i żeglugi morskiej, w tym związane z wykonywaniem zadań obronnych oraz zadań o charakterze niemilitarnym, w szczególności zapobieganie aktom terroru oraz likwidacji skutków zaistniałych zdarzeń;
- 2) korzystania z dróg morskich oraz portów i przystani morskich;
- 3) (skreślony);
- 4) bezpieczeństwa związanego z badaniami, rozpoznawaniem i eksploatacją zasobów mineralnych dna morskiego;
- 5) ochrony środowiska morskiego przed zanieczyszczeniem wskutek korzystania z morza oraz przez zatapianie odpadów i innych substancji w zakresie nieuregulowanym przepisami prawa geologicznego i górniczego;
- 6) ratowania życia, prowadzenia prac podwodnych i wydobywania mienia z morza;
- 7) (skreślony);
- 8) (skreślony);
- 9) nadzoru przeciwpożarowego w polskich obszarach morskich oraz morskich portach i przystaniach;
- 10) uzgadnianie decyzji w sprawie wydawania pozwoleń wodnoprawnych i pozwoleń budowlanych na obszarze pasa technicznego, morskich portów i przystani, morskich wód wewnętrznych i morza terytorialnego, jak również wszelkich innych decyzji dotyczących zagospodarowania tego pasa;
- 10a) ⁽²⁸⁾ (uchylony);
- 11) budowy, utrzymywania i ochrony umocnień brzegowych, wydm i zalesień ochronnych w pasie technicznym;
- 12) wyznaczania dróg morskich, kotwicowisk i badania warunków ich żeglowności;
- 13) oznakowania nawigacyjnego dróg morskich i kotwicowisk w portach i przystaniach morskich oraz na wybrzeżu;
- 14) nakładania grzywien w postępowaniu mandatowym za wykroczenia w trybie przewidzianym w przepisach o postępowaniu w sprawach o wykroczenia;
- 15) wydawania oraz uzgadniania decyzji wynikających z przepisów ustawy o portowych urządzeniach do odbioru odpadów i pozostałości ładunkowych ze statków;
- 16) sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej;
- 17) ⁽²⁹⁾ wykonywania kontroli w zakresie zgodności z zasadniczymi wymaganiami wprowadzonych do obrotu wyrobów w odniesieniu do wyposażenia morskiego;
- 18) ⁽³⁰⁾ nadawania nazw statkom morskim;
- 19) ⁽³¹⁾ organizacji pilotażu morskiego;
- 20) ⁽³²⁾ budowy i utrzymywania obiektów infrastruktury zapewniającej dostęp do portów i przystani morskich;
- 21) ⁽³³⁾ zarządzania portami niemającymi podstawowego znaczenia dla gospodarki narodowej i przystaniami morskimi, w których nie powołano podmiotu zarządzającego w trybie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o portach i przystaniach morskich (Dz. U. z 2002 r. Nr 110, poz. 967, Nr 166, poz. 1361 i Nr 200, poz. 1683), w zakresie przewidzianym w tych przepisach;
- 22) ⁽³⁴⁾ planowania rozwoju portów i przystani morskich, o których mowa w pkt 21;
- 23) ⁽³⁵⁾ monitorowania i informowania o ruchu statków;
- 24) ⁽³⁶⁾ ewidencji ładunków i pasażerów;
- 25) ⁽³⁷⁾ nadzoru nad wprowadzonymi do obrotu wyrobami w zakresie wyposażenia morskiego, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. Nr 166, poz. 1360, z późn. zm.);
- 26) ⁽³⁸⁾ zarządu nad morzem terytorialnym i morskimi wodami wewnętrznymi oraz nad gruntami pokrytymi tymi wodami, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne (Dz.

U. Nr 115, poz. 1229, z późn. zm.).

3. Do organów administracji morskiej należy także wykonywanie zadań w dziedzinie współpracy międzynarodowej w zakresie spraw określonych w ust. 1 i 2.

4. Wydawanie decyzji w sprawach, o których mowa w ust. 2 pkt 10 i 11, następuje po zasięgnięciu opinii właściwego organu samorządu terytorialnego.

5. Ustawa nie narusza przepisów prawa geologicznego i górniczego.

Art. 42a. 1. Kapitan portu może, na wniosek wierzyciela, zatrzymać tymczasowo na czas nieprzekraczający 72 godzin, z wyłączeniem dni uznanych ustawowo za wolne od pracy:

1) statek w celu zabezpieczenia roszczenia należnego od statku z tytułu opłat portowych, szkód wyrządzonych w urządzeniach portowych, dokach lub drogach żeglugowych oraz z tytułu zanieczyszczenia środowiska;

2) wydobyty wrak i inne przedmioty, które utrudniały żeglugę, w celu zabezpieczenia roszczenia z tytułu ich usunięcia.

2. Tymczasowe zatrzymanie traci moc w razie złożenia odpowiedniego zabezpieczenia lub w razie dokonania zajęcia na podstawie właściwych przepisów.

3. Wierzyciel, o którym mowa w ust. 1, odpowiada za wszelkie szkody wynikłe wskutek nieuzasadnionego zatrzymania. Roszczenie z tego tytułu przedawnia się z upływem roku od dnia jego powstania.

Art. 43. ⁽³⁹⁾ W sprawach należących do właściwości organów administracji morskiej, rozstrzyganych w trybie postępowania administracyjnego, decyzje w pierwszej instancji wydają dyrektorzy urzędów morskich, chyba że w myśl przepisu szczególnego organem właściwym w pierwszej instancji jest minister właściwy do spraw gospodarki morskiej.

Art. 44. 1. Organy administracji morskiej działają na polskich obszarach morskich, w portach i przystaniach morskich oraz w pasie technicznym, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

2. Organy administracji morskiej są także właściwe do wykonywania określonych umowami międzynarodowymi i prawem polskim zadań na morzu pełnym.

Art. 45. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej określi, w drodze rozporządzenia:

1) granice portów morskich od strony morza i ich red, z wyłączeniem portów wojennych, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 4,

2) po zasięgnięciu opinii właściwych rad gmin - granice portów morskich od strony lądu - z uwzględnieniem współrzędnych geograficznych lub granicznych punktów geodezyjnych.

2. Dyrektorzy urzędów morskich, po zasięgnięciu opinii właściwych rad gmin oraz organów ochrony granicy państwowej, określają granice przystani morskich.

3. Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej, określi, w drodze rozporządzenia, granice portów wojennych, z uwzględnieniem w szczególności wymogów obronności oraz wskazaniem dokładnych współrzędnych geograficznych tych portów.

akty wykonawcze

Art. 46. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej i ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, określi, w drodze rozporządzenia, zakres i formy współpracy urzędów morskich z Marynarką Wojenną i Strażą Graniczną w zakresie wymienionym w art. 42 oraz w zakresie hydrografii i kartografii morskiej.

akty wykonawcze

Rozdział 3

Przepisy wydawane przez terenowe organy administracji morskiej

Art. 47. 1. Dyrektorzy urzędów morskich wydają przepisy prawne na podstawie upoważnień udzielonych im w ustawach.

2. Z zastrzeżeniem art. 48 przepisy, o których mowa w ust. 1, są wydawane w formie zarządzenia.

3. Zarządzenie dyrektora urzędu morskiego podlega ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym właściwym ze względu na terytorialny zakres obowiązywania tego zarządzenia.

4. Zarządzenie dyrektora urzędu morskiego wchodzi w życie po upływie czternastu dni od daty jego ogłoszenia, chyba że określa inny termin albo termin taki wynika z ustawy, na podstawie której zostało ono wydane.

Art. 48. 1. W zakresie nieunormowanym w przepisach, jeżeli jest to niezbędne do ochrony życia, zdrowia lub mienia albo ochrony środowiska morskiego na morzu, w porcie, przystani oraz w pasie technicznym - dyrektor urzędu morskiego może ustanawiać w zakresie określonym w art. 42 ust. 2 przepisy

porządkowe zawierające zakazy lub nakazy określonego zachowania się.

2. Przepisy porządkowe, o których mowa w ust. 1, ustanawia się w formie zarządzenia porządkowego.

3. (skreślony).

4. Zarządzenie porządkowe wchodzi w życie z dniem w nim określonym, nie wcześniej jednak niż z dniem jego ogłoszenia, w sposób określony w ust. 5 lub 6.

5. Zarządzenie porządkowe podlega ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym właściwym ze względu na terytorialny zakres obowiązywania tego zarządzenia.

6. W razie konieczności natychmiastowego wprowadzenia w życie zarządzenia porządkowego, może ono być publikowane w drodze obwieszczeń w miejscach jego obowiązywania, drogą radiową lub w inny sposób zwyczajowo przyjęty w żegludze morskiej lub na danym terenie. Dzień takiego opublikowania zarządzenia porządkowego jest dniem jego ogłoszenia.

7. Zarządzenie porządkowe ogłoszone w sposób określony w ust. 6 podaje się następnie do wiadomości we właściwym wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Art. 48a. ⁽⁴⁰⁾ 1. Nadzór nad wydawaniem przepisów przez terenowe organy administracji morskiej sprawuje minister właściwy do spraw gospodarki morskiej.

2. W ramach nadzoru, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw gospodarki morskiej uchyla przepisy wydawane przez dyrektorów urzędów morskich niezgodne z ustawami oraz aktami wydanymi w celu ich wykonania.

Rozdział 4

Sprawowanie nadzoru

Art. 49. Nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy sprawują na obszarze swego działania dyrektorzy urzędów morskich.

Art. 50. ⁽⁴¹⁾ 1. Wykonując w polskich obszarach morskich zadania, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 1-6 i 9:

1) inspekcja morska ma prawo:

- a) kontrolowania, czy statki są uprawnione do działalności, którą wykonują, oraz czy posiadają wymagane pozwolenie,
- b) kontrolowania, czy żegluga lub inna działalność jest wykonywana zgodnie z przepisami prawa polskiego i umowami międzynarodowymi,
- c) wykrywania zanieczyszczeń środowiska morskiego powodowanych działalnością na morzu i ich sprawców;

2) inspekcja bandery ma prawo kontrolowania statków o polskiej przynależności w zakresie wymagań określonych w przepisach prawa polskiego, przepisach prawa Unii Europejskiej oraz w ratyfikowanych umowach międzynarodowych dotyczących:

- a) budowy statków, stałych urządzeń i ich wyposażenia,
- b) składu i kwalifikacji załóg,
- c) ochrony środowiska,
- d) bezpieczeństwa i higieny pracy oraz warunków sanitarno-bytowych;

3) inspekcja portu ma prawo kontrolowania statków obcej przynależności zawijających do polskich portów w zakresie wymagań określonych w umowach międzynarodowych i przepisach prawa Unii Europejskiej dotyczących:

- a) bezpieczeństwa żeglugi,
- b) składu i kwalifikacji załóg,
- c) ochrony środowiska,
- d) bezpieczeństwa i higieny pracy oraz warunków sanitarno-bytowych.

2. Kontroli, o której mowa w ust. 1 pkt 2, nie podlegają jednostki pływające Marynarki Wojennej, Straży Granicznej i Policji.

3. Kontroli, o której mowa w ust. 1 pkt 3, nie podlegają:

- 1) okręty wojenne i jednostki pomocnicze;
- 2) statki rybackie;
- 3) statki drewniane o prostej konstrukcji;
- 4) statki specjalnej służby państwowej nieużywane do celów handlowych oraz
- 5) statki rekreacyjne lub sportowe nieużywane do celów handlowych.

4. Określone w ust. 1 pkt 1 uprawnienia inspekcja morska może realizować we współdziałaniu ze Strażą Graniczną, przy użyciu jej sił i środków, a w razie konieczności także w porozumieniu z Marynarką Wojenną.

5. W przypadku nieobecności inspektora inspekcji morskiej na pokładzie jednostki pływającej Straży Granicznej, Straż Graniczna może samodzielnie realizować uprawnienia określone w ust. 1 pkt 1 w imieniu terenowego organu administracji morskiej.

6. Przekazanie Straży Granicznej środków posiadanych przez urzędy morskie do realizacji uprawnień określonych w ust. 1 pkt 1 nastąpi w drodze porozumienia ministrów właściwych do spraw gospodarki

morskiej i spraw wewnętrznych.

7. W przypadkach, o których mowa w ust. 5, uprawnienia inspektora inspekcji morskiej, określone w art. 51 ust. 1 i art. 52 ust. 1, przysługują odpowiednio dowódcom jednostek pływających Straży Granicznej.

Art. 51. ⁽⁴²⁾ 1. W czasie wykonywania czynności służbowych inspektor inspekcji morskiej, zwany dalej "inspektorem", jest uprawniony do:

- 1) kontroli dokumentów zezwalających na uprawianie rybołówstwa morskiego lub innej działalności na polskich obszarach morskich;
- 2) (skreślony);
- 3) (skreślony);
- 4) żądania wyjaśnień i wykonywania czynności niezbędnych do przeprowadzenia kontroli, a w przypadkach uzasadnionego podejrzenia naruszenia ustawy lub przepisów wydanych na jej podstawie, do:
  - a) zatrzymania dokumentów, o których mowa w pkt 1,
  - b) (skreślona),
  - c) sprawdzenia pomieszczeń statku.

2. Inspektor inspekcji bandery oraz inspektor inspekcji portu w czasie wykonywania czynności służbowych mających na celu stwierdzenie, czy statek spełnia wymagania określone w art. 50 ust. 1 pkt 2 lub 3, są uprawnieni do kontroli dokumentów potwierdzających spełnienie tych wymagań, a także do sprawdzenia ogólnego stanu technicznego statku, łącznie z warunkami sanitarno-bytowymi. Przepisy ust. 1 oraz art. 52-54 stosuje się odpowiednio.

Art. 52. 1. Jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie naruszenia przepisów ustawy, inspektor może skontrolować obcy statek znajdujący się w polskich obszarach morskich i zmusić go do zawinięcia do wskazanego portu, przy zastosowaniu wszelkich niezbędnych środków.

2. O zatrzymaniu i doprowadzeniu obcego statku do portu polskiego terenowy organ administracji morskiej zawiadamia niezwłocznie właściwy organ państwa bandery statku.

3. Kontrolę w zakresie ochrony środowiska morskiego przed zanieczyszczeniem ze statków reguluje odrębna ustawa.

Art. 53. 1. Kierownik statku znajdującego się na polskich obszarach morskich powinien, na sygnał nadany z jednostki pływającej Straży Granicznej, zatrzymać statek i umożliwić dokonanie czynności inspekcyjnych.

2. Inspektor uprawniony jest do przebywania na każdym statku prowadzącym jakąkolwiek działalność w polskich obszarach morskich.

3. W czasie przebywania inspektora na statku kierownik tego statku powinien umożliwić mu dokonanie kontroli przestrzegania obowiązujących przepisów i obserwacji prowadzonej działalności, a w szczególności:

- 1) udzielić niezbędnych wyjaśnień;
- 2) przedstawić do wglądu żądane dokumenty łącznie z dziennikiem pokładowym;
- 3) umożliwić obejrzenie złowionych ryb i sprzętu połowowego, sprzętu używanego do badań oraz pobranych w trakcie badań próbek i dokonanych analiz;
- 4) umożliwić dokonanie wpisów do dziennika pokładowego;
- 5) umożliwić korzystanie ze środków łączności oraz zapewnić pomoc przy przekazywaniu i otrzymywaniu depech;
- 6) udzielić wszelkiej innej pomocy niezbędnej do prawidłowego przeprowadzenia kontroli;
- 7) zapewnić niezbędne zakwaterowanie i wyżywienie w czasie dłuższego pobytu na statku.

Art. 54. W czasie wykonywania czynności służbowych inspektor jest obowiązany do noszenia munduru i oznaki inspekcyjnej.

Dział IV

Kary pieniężne

Art. 55. 1. Armatorowi, z którego statku podczas przebywania w polskich obszarach morskich dokonuje się, z naruszeniem przepisów niniejszej ustawy i innych ustaw oraz przepisów wydanych na ich podstawie:

- 1) eksploatacji zasobów mineralnych lub żywych zasobów morza,
- 2) zanieczyszczania środowiska morskiego,
- 3) badań naukowych morza i dna morskiego,
- 4) budowy sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń,
- 5) układania podmorskich kabli i rurociągów

- wymierza się karę pieniężną o równowartości do 1.000.000 jednostek obliczeniowych, zwanych "Specjalnym Prawem Ciągnięcia (SDR)", określanych przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy.

2. Tej samej karze podlega ten, kto narusza przepisy o eksploatacji sztucznych wysp, konstrukcji, urządzeń, podmorskich kabli i rurociągów.

2a. Przepisu ust. 1 pkt 1, w części dotyczącej eksploatacji żywych zasobów morza, nie stosuje się w przypadkach określonych w przepisach o rybołówstwie morskim.

3. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się w przypadkach określonych w przepisach o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki.

Art. 56. Kto:

- 1) zatrzymuje lub zakotwicza statek poza miejscem do tego przeznaczonym,
  - 2) prowadzi statek poza torami wodnymi lub nie utrzymuje kursu wskazanego przez właściwy organ,
  - 3) wprowadza statek do strefy zamkniętej dla żeglugi i rybołówstwa oraz pozostawia w tej strefie sprzęt rybacki,
  - 4) wyprowadza statek z portu wbrew otrzymanemu zakazowi,
  - 5) ładuje lub wyładowuje towar ze statku w miejscu do tego niewyznaczonym,
  - 6) nawiązuje łączność z wybrzeżem, powodując zagrożenie bezpieczeństwa żeglugi,
  - 7) opuszcza statek w miejscu niedozwolonym,
  - 8) przyjmuje lub wysadza ze statku ludzi z naruszeniem przepisów celnych, skarbowych, imigracyjnych lub sanitarnych,
  - 9) wykracza przeciwko przepisom wydanym na podstawie art. 47 i 48, nie stosuje się do nakazów określonych w art. 52 ust. 1,
  - 11) (skreślony),
  - 12) uszkadza lub przesuwają znaki nawigacyjne albo użytkuje je niezgodnie z przeznaczeniem,
  - 13) uruchamia urządzenia pogarszające skuteczność oznakowania nawigacyjnego,
  - 14) wykracza przeciwko przepisom o prowadzeniu i przechowywaniu na statku dokumentów,
  - 15) wykracza przeciwko przepisom o okazywaniu bądź podnoszeniu bandery,
  - 16) wykracza przeciwko obowiązкови przedstawiania statku do pomiaru,
  - 17) wykracza przeciwko obowiązкови zgłoszenia statku lub okoliczności podlegającej wpisowi do rejestru okrętowego albo do rejestracji w urzędzie morskim,
  - 18) wykracza przeciwko obowiązкови umieszczania na statku oznaczenia nazwy i portu macierzystego,
  - 19) ⁽⁴³⁾ przeszukuje wraki statków lub ich pozostałości bez wymaganego pozwolenia albo nie stosuje się do warunków określonych w pozwoleniu,
  - 20) ⁽⁴⁴⁾ podejmuje się przewozu pasażerów z naruszeniem obowiązкови posiadania dokumentu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej stosownie do art. 182 § 1 Kodeksu morskiego.
- podlega karze pieniężnej do wysokości nieprzekraczającej dwudziestokrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce społecznej za rok poprzedzający, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Art. 57. 1. Kary pieniężne, o których mowa w art. 55 i 56, wymierza dyrektor urzędu morskiego w formie decyzji administracyjnej.

2. ⁽⁴⁵⁾ Od decyzji, o której mowa w ust. 1, przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej.

3. Decyzji, o której mowa w ust. 1, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

Art. 58. 1. Nie można nałożyć kary pieniężnej, jeżeli od dnia popełnienia czynu upłynęło 5 lat.

2. Wymierzonej kary pieniężnej nie pobiera się po upływie 5 lat od daty wydania ostatecznej decyzji o nałożeniu kary.

Art. 59. 1. W celu zabezpieczenia ściagalności kary pieniężnej dyrektor urzędu morskiego może zażądać od sprawcy zabezpieczenia należności, a w razie odmowy występuje do organu egzekucyjnego o zajęcie statku lub innych przedmiotów, za pomocą których dokonano naruszenia przepisów.

2. Do czasu wydania postanowienia o zajęciu statku dyrektor urzędu morskiego zarządza zatrzymanie statku, nie dłużej jednak niż na 48 godzin.

3. Zabezpieczenie ściagalności kary pieniężnej polega na wpłaceniu określonej, przez organ prowadzący postępowanie, kwoty pieniężnej do jego depozytu lub złożeniu gwarancji bankowej przez bank albo zakład ubezpieczeń mający siedzibę w Polsce.

4. Kary ustalone na podstawie art. 55 i 56, nieuiszczone w wyznaczonym terminie, podlegają, wraz z odsetkami za zwłokę, ściąganiu w trybie określonym w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 60. ⁽⁴⁶⁾ Ściągnięte kwoty z tytułu kar pieniężnych są dochodami budżetu państwa.

Dział V

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 61. W ustawie z dnia 21 maja 1963 r. o rybołówstwie morskim (Dz. U. Nr 22, poz. 115, z 1970 r. Nr 3, poz. 14 i z 1977 r. Nr 37, poz. 163) rozdział 7 skreśla się.

Art. 62. W Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 63. W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. o ustroju kolegiów do spraw wykroczeń (Dz. U. Nr 12, poz. 118, z 1972 r. Nr 49, poz. 312, z 1974 r. Nr 24, poz. 142, z 1975 r. Nr 16, poz. 91, z 1982 r. Nr 45, poz. 291, z 1989 r. Nr 35, poz. 192 i z 1990 r. Nr 43, poz. 251) w art. 2 w § 1 pkt 2 i 5 skreśla się.

Art. 64. W ustawie z dnia 24 października 1974 r. - Prawo wodne (Dz. U. Nr 38, poz. 230, z 1980 r. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201, z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192 oraz z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 39, poz. 222) w art. 55 w ust. 2 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

"7) gromadzenie ścieków i odpadów w pasie technicznym i w portach morskich - w uzgodnieniu z dyrektorem właściwego urzędu morskiego,".

Art. 65. W ustawie z dnia 17 grudnia 1977 r. o polskiej strefie rybołówstwa morskiego (Dz. U. Nr 37, poz. 163) art. 1, w art. 2 ust. 1 i 2 oraz art. 3-9 skreśla się.

Dział VI

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 66. Sprawy o wykroczenia wszczęte przed kolegiami do spraw wykroczeń przy urzędach morskich i niezakończone do dnia wejścia w życie ustawy są prowadzone przez te kolegia, aż do czasu ich prawomocnego zakończenia, według dotychczasowych przepisów.

Art. 67. 1. Umowami, o których mowa w art. 16 ust. 1, są:

1) umowa między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich o rozgraniczeniu morza terytorialnego (wód terytorialnych), strefy ekonomicznej, strefy rybołówstwa morskiego i szelfu kontynentalnego na Morzu Bałtyckim, podpisana w Moskwie dnia 17 lipca 1985 r. (Dz. U. z 1986 r. Nr 16, poz. 85);

2) umowa w sprawie rozgraniczenia szelfu kontynentalnego i stref rybołowczych między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Królestwem Szwecji, sporządzona w Warszawie dnia 10 lutego 1989 r. (Dz. U. Nr 54, poz. 323);

3) umowa między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Niemiecką Republiką Demokratyczną w sprawie rozgraniczenia obszarów morskich w Zatoce Pomorskiej, podpisana w Berlinie dnia 22 maja 1989 r. (Dz. U. Nr 43, poz. 233).

2. Do czasu zawarcia umowy o rozgraniczeniu obszarów morskich między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Danii pozostaje w mocy art. 2 ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1977 r. o polskiej strefie rybołówstwa morskiego (Dz. U. Nr 37, poz. 163), z tym że przez pojęcie polskiej strefy rybołówstwa morskiego rozumie się polską wyłączną strefę ekonomiczną.

Art. 68. Dyrektorzy urzędów morskich ustalą i opublikują, w formie obwieszczeń, we właściwych wojewódzkich dziennikach urzędowych w terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy wykazy powszechnie obowiązujących na obszarach ich działania przepisów prawnych wydanych przed dniem wejścia w życie ustawy. Przepisy nieobjęte wykazem tracą moc.

Art. 69. Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie pozostają w mocy dotychczasowe przepisy, o ile nie są z nią sprzeczne.
akty wykonawcze

Art. 70. Tracą moc:

1) dekret z dnia 2 lutego 1955 r. o terenowych organach administracji morskiej (Dz. U. Nr 6, poz. 35, z 1961 r. Nr 6, poz. 42, z 1971 r. Nr 12, poz. 117 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192);

2) ustawa z dnia 17 grudnia 1977 r. o morzu terytorialnym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 37, poz. 162);

3) ustawa z dnia 17 grudnia 1977 r. o szelfie kontynentalnym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 37, poz. 164 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192).

Art. 71. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1991 r.